

Ob 1. maju o pomenu delavskih pravic, socialnega dialoga in izzivih sodobnega trga dela

30.4.2026 - | gov.si

Ob mednarodnem prazniku dela je bila 40. epizoda vladnega GOVSI podkasta posvečena razmisleku o pomenu delavskih pravic nekoč in danes. Gostja pogovora je bila dolgoletna sindikalistka Lidija Jerkič, ki je opozorila, da pravice delavcev niso samoumevne, temveč rezultat dolgoletnega boja in prizadevanj.

Praznik dela, ki ga obeležujemo 1. maja, ima korenine v delavskih protestih za osemurni delovnik v Chicagu leta 1886. Danes, več kot stoletje kasneje, ostaja simbol prizadevanj za dostojne delovne pogoje. Kot je poudarila Jerkičeva, se razmere sicer spreminjajo, a temeljno sporočilo ostaja enako: »Nič ni podarjeno, vse je priborjeno – in zelo hitro tudi izgubljeno.«

Sindikati imajo po njenem mnenju še vedno ključno vlogo pri zastopanju interesov zaposlenih in sodelovanju v socialnem dialogu. V Sloveniji ta poteka tudi v okviru Ekonomsko-socialnega sveta, kjer sodelujejo predstavniki vlade, delodajalcev in delojemalcev. Kakovosten socialni dialog je po besedah sogovornice eden od temeljev stabilne in pravične družbe, ob tem je poudarila, da se v mandatu aktualne vlade socialni dialog zelo okrepil.

Poseben poudarek sta sogovornici namenili izzivom sodobnega trga dela. Med njimi so razdrobljenost zaposlitev, porast prekarnega dela, pomanjkanje delovne sile in vse večja odvisnost od tujih delavcev. Ti se pogosto znajdejo v ranljivem položaju zaradi nepoznavanja jezika in zakonodaje, kar lahko vodi v kršitve njihovih pravic.

Gostja je opozorila tudi na pomen ustrezne zakonodaje, kot je minimalna plača, ki po njenem mnenju postane nujna, kadar socialni dialog ne deluje dovolj učinkovito. Ob tem je izpostavila, da ima Slovenija razmeroma dobro pravno ureditev, vendar se težave pojavljajo pri njenem izvajanju.

Razprava se je dotaknila tudi širših družbenih vprašanj, kot so neenakost v porazdelitvi premoženja, vloga davkov pri ohranjanju socialne države ter vpliv digitalizacije in umetne inteligence na prihodnost dela. Po besedah Jerkičeve je pomembno ohranjati ravnotežje med gospodarskim razvojem in socialno varnostjo.

Ob zaključku je gostja ob prihajajočem prazniku dela poudarila pomen solidarnosti: »Posameznik sam težko stoji, skupaj pa je lažje. Pomembno je, da se ljudje zavedajo svojih pravic in jih tudi uveljavljajo.«

Vladni GOVSI podkast tudi tokrat spodbuja razmislek o tem, kakšno družbo želimo graditi in kakšno mesto ima v njej delo – danes in v prihodnje.

Vabljeni k ogledu in poslušanju.

<https://www.gov.si/novice/2026-04-30-ob-1-maju-o-pomenu-delavskih-pravic-socialnega-dialoga-in-izzivih-sodobnega-trga-dela>